

КУБІНІЙ В.В., асп.
НІГМАТУЛЛІНА Е.Р., ст. гр. ЕП-51
РІШКО В.А., викл.
Наук. керів.: Кубіній Н.Ю., проф.
ДВНЗ "Ужгородський національний університет",
м. Ужгород

РОЗВИТОК ЛЮДИНИ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО ПРОГРЕСУ

Визначено значення інновацій, роль людини в інноваційній діяльності, проаналізовано напрямки, які надають людині можливість найкращого розвитку.

Актуальність. Головним фактором, що забезпечує конкурентоспроможність країни, регіону чи підприємства в сучасних умовах виступає впровадження інновацій. Саме тому, важливим є визначення значення інновацій та ролі людини у здійсненні інноваційної діяльності.

Мета дослідження. Основною метою дослідження є визначення ролі та впливу людини на інноваційний прогрес та напрямів формування людського потенціалу, який відповідає вимогам інноваційного розвитку.

Основна частина. Інновації формують конкурентні переваги як у зовнішньому оточенні, так і в межах господарської системи. У зовнішньому оточенні – принципово нові культурні і технологічні запити суспільства, які визначають поступовий рух його розвитку, сприяють підвищенню рівня життя окремих індивідів та суспільства в цілому через нову його якість, активізують ринкові механізми через розвиток попиту та зміну структури пропозиції. В межах господарської системи – виступають генератором виникнення нових ідей, які в свою чергу формують базу нових інновацій, сприяють оновленню технічної та технологічної бази підприємства чи регіону в цілому.

Важливим аспектом інноваційної активності є взаємодія з людським фактором, яка виражається у наступному. Інновації є результатом діяльності людини і від рівня її здібностей, умов життєдіяльності, інституціональних та культурних особливостей залежить інтенсивність та результативність інноваційної діяльності. З іншого боку, людина є кінцевим споживачем благ, які приносить в життя інноваційна діяльність. Тобто людина формує запит на інновації і забезпечує їх появу та імплантацію у життя. Внаслідок цього, саме розвиток людини викликає активізацію, посилення інноваційної діяльності і від того, яким чином людина розвивається, в які сфери саморозвитку робить інвестиції, залежить і інноваційний прогрес.

Інноваційний розвиток – це шлях, який базується на поглибленні поєднання цілей господарської системи, її підсистем, цілей кожної особистості. Тому система управління повинна передбачати інтеграцію цілей, ресурсів, персоналу та його знань і мотивованості, дій (процесів та процедур менеджменту), безперервний розвиток творчого потенціалу працівників, колективну співпрацю, тощо [1]. Роль людини у інноваційній діяльності показана на рис. 1.

Рисунок 1. Роль людини у інноваційній діяльності

На думку особистості стосовно напрямків її розвитку можуть здійснювати вплив різні фактори, як психологічні так і соціального характеру. Особистість є не тільки причиною, а й наслідком соціальних дій, що відбуваються у соціумі.

Задатки відіграють не малу роль у формуванні особистості, вони є передумовою для формування соціально психологічної індивідуальності [2]. Посилаючись на задатки, людина виявляє свої сильні сторони та схильності, визначає напрямки для самореалізації. Розвиненість комунікативних характеристик зумовлюють відмінність однієї особистості від іншої, виділяють її неповторність, оригінальність спілкування, здатність зближення з іншими, що здійснює прямий вплив на вибір професії в майбутньому, здатність комфортно себе почувати серед груп та колективів, вільно спілкуватися. Комунікативна складова передбачає реалізацію соціальних відносин, обмін інформацією, забезпечує взаєморозуміння, сприймання та відтворення інформації. В процесі діяльності та навчання, людина освоює нові навички та знання, змінює свої погляди, визначає правильні риси поведінки.

Щоб визначити основні напрямки формування людського потенціалу, який відповідає вимогам інноваційного розвитку, було проведено дослідження серед двох різних груп – студентів денної та заочної форми навчання Ужгородського національного університету з питання «Які напрямки надають людині можливість найкращого розвитку в майбутньому?» з варіантами відповідей: освіта, виробниче навчання, розвиток здоров'я, побудова мережі знайомств, зовнішній вигляд, комунікабельність, талановитість та природні здібності, психологічні якості, культурні фактори, походження з заможної родини, мотивація, стабільність, інші. Результати опитування студентів заочної форми

навчання показали наступне:

- 39,4% - студентів першочергово відзначили вплив стану здоров'я;
- 36,4% - виділяють роль освіти;
- 12,1% - провідними вважають талановитість та природні задатки;
- по 6% - відводять значенню психологічних якостей та мотивації.

Також спостерігається така тенденція: студенти, що перебувають у шлюбі, головну роль відводять стану здоров'я, а для неодружених пріоритетним напрямком є освіта.

Для студентів денної форми навчання отримані наступні результати:

- 33,3% - студентів відзначили першочергову роль освіти;
- 27% - талановитість та природні здібності;
- 10,4% - мотивація і походження із заможної родини;
- 6,25% - мережа знайомств;
- 4,1% - стан здоров'я, а також психологічні якості людини.

Слід відмітити, що значної різниці у відповідях опитуваних різної статі студентів-заочників не відмічено, тоді ж як студенти чоловічої статі денної форми навчання головну роль відводять освіті (47,5%), далі таланту та природнім здібностям (14,3%), походженню із заможної родини (14,3%). Дівчата, в першу чергу, віддають перевагу талановитості та природнім здібностям (37%), потім освіті (22%).

Висновки. Набуваючи нові знання, проживаючи в соціумі, погляди людини змінюються, виникають нові захоплення та інтереси. Тому для дослідження було обрано групи студентів, спосіб життя яких має значні відмінності, зокрема у формі навчання, сімейному стані. Спостерігаються такі тенденції: домінуючими напрямками є розвиток здоров'я та освіта; одружені головною передумовою визначають розвиток здоров'я, неодружені – освіту; студенти заочного відділення віддають перевагу впливу здоров'я, потім освіти, а студенти денної форми навчання освіту кладуть на перше місце, а здоров'ю відводять тільки п'яте. Також відрізняються погляди щодо походження з заможної родини та побудови мережі знайомств. Дані позиції студенти-заочники взагалі спростовують, тоді як інші відводять для них 3 і 5 місце відповідно.

На погляди студентів-заочників може вплинути економічна активність, так як більшість з них є працюючими, їм притаманний відповідний досвід роботи, 33% з них працюють за спеціальністю, а отже мають можливість втілювати на практиці набуті теоретичні знання.

Бібліографічний список

1. Підкамінний І.М., Ціпурида В.С. Системні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php?operation=1&iid=480>.

2. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Посібн. – К.: Академвидав, 2003. – 448 с.